

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת ויצא תשע"ב

כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דיברתי לך (כ"ח - י')

לשם מה מספר לנו הכתוב יציאתו של יעקב הרי העיקר הוא לדעת לאן הוא הולך, ו"ל שיש שני סוגי הליכה, א. אדם ההולך למקום אחר כי הוא צריך למקום החדש, ב. משום שעליו לעזוב מקומו הישן בעל כרחו, כאן עמדו לפני יעקב אבינו שתי המטרות כאחת, הרי רבקה אמרה ליעקב לברוח לחרון אל אחיה, מהסיבה כי "הנה עשו מתנחם עליך להרגך", וכוונתה היתה בעיקר להוציא את יעקב ממקום הסכנה בבאר שבע, ואילו ליצחק אבינו היתה כונה אחרת, "קום לך פדנה ארם וגו' וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך", וכוונתו בעיקר היתה שילך לחרון. נמצא שגם היציאה וגם ההליכה היו עיקר גדול אצל יעקב, לכן נאמר גם "ויצא" וגם "וילך".

(המגיד מדובנא זיע"א)

כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דיברתי לך (כ"ח - ט"ז)

מסופר: כשהיה הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א ילד קטן בן שלש שנים, הגיע לחדר שחיכו בו אנשים להיכנס אל אביו הרה"ק מרוזין זיע"א, הגיע יהודי אחד שגם רצה להיכנס, לפני שהוא נכנס שאל אותו הילד דוד משה: מה ברצונך לבקש מאבא? השיב היהודי, הנני זקוק לברכת ישועה. בקשו הילד שכאשר ייצא מהרבי שיאמר לו מה אמר לו הרבי, לאחר שיצא היהודי מחדרו של הרבי שאלו הילד: מה אמר לך אבא? השיב היהודי, הרבי אמר שהקב"ה יעזור, ומה יהיה עד אשר הקב"ה יעזור? הוסיף הילד ושאל. אינני יודע ענה היהודי, א"כ חזור נא לאבא ושאל אותו, אמר הילד, חזר היהודי אל הרבי ושאל את שאלתו של הילד. השיב לו הרה"ק מרוזין זיע"א ואמר: הקב"ה יעזור גם עד אשר יעזור, ופסוק מפורש הוא כמו שאמר ליעקב אבינו ע"ה, "כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דיברתי לך", כלומר, אעזור לך אף לפני שעשיתי את אשר הבטחתי לך.

(נר ישראל)

אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי (כ"ח - ט"ז)

העניין הוא דכאשר חייו של האדם מתנהלים כסדרם ללא מניעות והפרעות, אין הוא משים על לב שצריך להלל ולשבח, ורק ח"ו כשבאה עליו צרה וכדו' אזי "ויזעקו אל ה' בצר להם". וז"ש "אכן יש ה' במקום הזה" כשיש רק מדת הרחמים והכל הולך כשורה, אזי "ואנוכי לא ידעתי" "אנוכי" רו' להשי"ת ע"ד "אנוכי ה' אלוקיך", פי' ששוכח את הקב"ה שהכל מחסדו וטובו הגדול וע"כ "ויירא ויאמר" שפחד יעקב אבינו כי ישכח ח"ו דבר זה כי קוב"ה שליט וזן לכולא.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי (כ"ה - ט"ז)

מנין ידע יעקב אבינו שאין זה סתם חלום ובאמת יש השם במקום הזה, אלא ידוע שאמרו חז"ל באים חלומותיו של אדם מהרהורי לבו ביום, ואמר יעקב, אכן יש ה' במקום הזה, ואין זה סתם חלום הבא מהרהורי לבי, כי "ואנכי לא ידעתי", לא ידעתי ולא עלה כלל במחשבתי ביום שזהו בית אלקים..

(הרה"ק רבי העשיל מקרקא זיע"א)

ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש (כ"ה - כ')

וקשה, למה היה צריך יעקב אבינו לומר לחם "לאכול" ובגד "ללבוש" הרי ברור שלחם הוא בשביל לאכול ובגד בשביל ללבוש. והפירוש הוא, שישנם בני אדם קטני אמונה מחוסרי בטחון, שכמה שיש להם אינם מרוצים, ותמיד דואגים מה יהיה מחר, ואוגרים לצורך העתיד, אך בעלי הבטחון שמחים בחלקם ובוטחים בהקב"ה שיזמין להם את הצטרכותם בכל עת, ואינם דואגים דאגת מחר. וזה שאמר יעקב אבינו, "ונתן לי לחם לאכול", לא לאגירה, "ובגד ללבוש" לא לצורך העתיד.

(הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א)

וכל אשר נתן לי עשר אעשרנו לך (כ"ה - כ"ב)

הפרשת מעשר הוא ענין גדול מאד, כמ"ש חז"ל (תענית ט) עה"פ "עשר תעשר" עשר בשביל שתתעשר, ובכל דבר אסור לנסות את הקב"ה ובה מותר, מטעם שאמר הכתוב (מלאכי ג' - י) "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר" וגו' "ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די". וידוע שעיקר מצות "מעות מעשר" לחלקם לעניים, וקרוביו העניים הם קודמים לאחרים, ואם קרוביו אינם עניים, מהנכון לחלקם לעמלי תורה, למען יחזקו בתורת ה', כמ"ש "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר", היינו, לכהנים וללוויים שיוכלו לעסוק בתורה, ועבור זה הריקותי לכם ברכה עד בלי די.

(החפץ חיים)

ואלקי אביכם אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע (כ"ט - כ"ט)

יש להבין, למה היה צריך לבן ספר את כל הדברים האלה ליעקב, הלוא על ידי הדיבורים האלו יתחזק יעקב אבינו יותר. וי"ל, שלבן הארמי לא יכול היה להתאפק מלספר ליעקב שהשי"ת דיבר איתו בחלום הלילה.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א)

פניני השבת

תנו שבח ושירה בליל שבת קודש

סיפר הרה"ק רבי שלמה (הראשון) מבאבוב זיע"א. שכאשר היה בלעמבערג כדי לעסוק בהדפסת הספר הקדוש שו"ת "דברי חיים מזקנו הקדוש מצאנו זיע"א, אמר לו הגאון רבי יוסף שאול נתנזון זיע"א: אני חייב להודות בפניכם, שאתם החסידים פעלתם! בכל מקום שבו מסתובבים בליל שבת קודש עם ה"תנו שבח ושירה" לקודשא בריך הוא, שם כמעט ולא התקלקלו הצעירים.